

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ DERS BİLGİ FORMU

Dersin Adı		Sağlık ve Hastalık Sosyolojisi							
Ders Kodu		SOS383		Ders Düzeyi		Lisans			
AKTS Kredi	4	İş Yüğü	96 (Saat)	Teori	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0
Dersin Amacı		Hastalık, sağlık ve tıp konusunda bazı temel sosyolojik yaklaşımları tanıtmak. Amaç, hastalığın tanımı, hastalık tecrübesi ve hatta tedavisinin sadece fiziksel ve biyolojik yaklaşımlarla anlaşılamayacağını, sağlık konusundaki farklı sosyolojik yaklaşımlardan faydalanarak göstermektir. Ayrıca kapitalizm, sınıf ve eşitsizlikler bağlamında sağlık ve hastalık analiz edilip tartışılacaktır.							
Özet İçeriği		Sağlık Sosyolojisinin Bir Disiplin Olarak Gelişimi; Hastalık Olgusu, Hastalığın Tarihi, Hastalığı Etkileyen Temel Faktörler; Hastalık-Sağlık ile Toplumsal, Kültürel, Ekonomik ve Siyasal Yapı İlişkisi; Toplumsal Sınıf ve Eşitsizlikler Bağlamında Sağlık ve Hastalık; Sağlık Kuramı (Teorik Yaklaşımlar); Türkiye’de sağlık sosyolojisi alanında yapılmış araştırma örnekleri ve bunların değerlendirilmesi.							
Staj Durum		Yok							
Öğretim Yöntemleri		Anlatım (Takrir), Tartışma, Örnek Olay							
Dersi Veren Öğretim Elemanı(ları)			Öğr. Gör. Mehmet ATİK						

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Araç	Adet	Oran (%)
Ara Sınav (Vize)	1	40
Dönem Sonu Sınavı (Final)	1	70

Ders Kitabı / Önerilen Kaynaklar

1	Belek, İlker (1998) Sağlık, Sınıf, Eşitsizlik. Sorun yayınları, 1. baskı
2	Belek, İlker (2001) “Sağlıkta Eşitsizlik/Kavramlar, Nedenler, Çözüm Politikaları”. Toplumbilim Dergisi Sayı 13, ss.59-70
3	Cirhinlioğlu, Zafer (2001) Sağlık Sosyolojisi. Nobel Yayın Dağıtım. Ankara.
4	Erbaydar, Tuğrul (2001) “Sağlık; Kimin için?” Toplumbilim Dergisi Sayı 13, ss.49-58
5	Ersoy, Tolga (1996) Tıp, Tarih, Metafor. Öteki Yayınevi, Ankara.
6	Fişek, Nusret (1983) Halk Sağlığına Giriş. Ankara: Hacettepe Üniv. Yayınları
7	Freud, S. (1971) Totem ve Tabu, (çev: N. Berkes), Remzi Kitabevi, İstanbul.
8	İllich, Ivan (1995) Sağlığın Gaspi. Ayrıntı Yayınları.
9	İnandı, Tacettin (1999) Sağlık Hakkı ve eşitsizlikler. Toplum ve Hekim Dergisi, cilt 14, sayı 5, ss.357-361
10	Kasapoğlu, Aytül (1999) Sağlık Sosyolojisi: Türkiye’den Araştırmalar. Sosyoloji Derneği Yayınları VI. Ankara.
11	Koçoğlu, F. (1998) Dünya’da ve Türkiye’de Sağlık. Cumhuriyet Üniv. Yayınları, Sivas.
12	Özçelik, Nurşen, A. (2002) Sağlık sosyolojisi; Kadın ve Kentleşme. Birey Yayıncılık
13	Öztek, Zafer (2001) Türkiye’de Sağlık Hizmetleri. Yeni Türkiye, sayı 39.
14	Tezcan, S. G. (2001) “Türkiyenin sağlık düzeyi ve bazı sağlık sorunları”, Yeni türkiye. 39.
15	Turner, B. (2001) Kapitalizm, Sınıf ve Hastalık. (çev.Aylin Dikmen) Toplumbilim, sayı 13, ss.109-118

Hafta	Haftalara Göre Ders Konuları	
1	Teorik	Derse Genel Giriş ve Tanıtım
2	Teorik	Sağlık Ve Hastalık Kavramlarının Genel Çerçevesi Ve Zaman İçindeki Değişimi
3	Teorik	Sağlığın Ve Hastalığın Biyomedikal Ve Sosyal Modelleri
4	Teorik	Sağlığa Sosyolojik Yaklaşımlar I
5	Teorik	Sağlığa Sosyolojik Yaklaşımlar II
6	Teorik	Sağlığın Ve Hastalığın Toplumdaki Dağılımı- Sağlık Ve Toplumsal Eşitsizlik I
7	Teorik	Sağlığın Ve Hastalığın Toplumdaki Dağılımı- Sağlık Ve Toplumsal Eşitsizlik II

8	Ara Sınav (Vize)	Ara Sınav
9	Teorik	Gündelik Yaşamın Tıbbileştirilmesi I
10	Teorik	Gündelik Yaşamın Tıbbileştirilmesi II
11	Teorik	Biyo-Etik (Canlı Etiği) Ve Toplumsal Tartışmalar I
12	Teorik	Biyo-Etik (Canlı Etiği) Ve Toplumsal Tartışmalar II
13	Teorik	Toplumda Beden: Bedene Sosyolojik Yaklaşım
14	Teorik	Risk Toplumu Ve Yeni Hastalık Rejimi
15	Teorik	Genel Değerlendirme
16	Dönem Sonu Sınavı (Final)	FİNAL SINAVI
17	Dönem Sonu Sınavı (Final)	FİNAL SINAVI

Dersin Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme Etkinlikleri Çerçevesinde İş Yükü Hesabı (Ortalama Saat)

Etkinlik	Adet	Ön Hazırlık	Etkinlik Süresi	Toplam İş Yükü
Kuramsal Ders	14	0	2	28
Ödev	1	14	1	15
Bireysel Çalışma	14	2	0	28
Ara Sınav	1	9	1	10
Dönem Sonu Sınavı	1	14	1	15
Toplam İş Yükü (Saat)				96
Yuvarla [Toplam İş Yükü (saat) / 25*] = AKTS Kredisi				4

*25 saatlik iş yükü 1 AKTS olarak kabul edilmektedir.

Dersin Öğrenme Çıktıları

1	Sağlık ve hastalığa biyolojik yaklaşımlarla sosyolojik (toplumsal inşacı) yaklaşım arasındaki farkı öğrenme
2	Sağlık ve hastalığın kültürel değerlerle ilişkisini kurabilme
3	Toplumsal eşitsizlikler bağlamında sağlık ve hastalığı tartışabilme
4	Farklı sağlık sistemleri hakkında bilgi sahibi olma
5	Küreselleşmenin devlet politikaları aracılığıyla sağlığa yansımalarını analiz edebilme.

Program Çıktıları (Beslenme ve Diyetetik Programı)

1	Beslenme ve diyetetik alanındaki temel bilgi ve kanıta dayalı güncel gelişmeleri araştırma, uygulama, doğruluk, güvenilirlik ve geçerliliğini değerlendirme bilgisine sahiptir.
2	Bireylerin enerji ve besin ögesi gereksinimlerini bilimsel yöntemlerle saptama, yeterli ve dengeli beslenme kuralları doğrultusunda bireye özgü beslenme plan ve programını geliştirebilme bilgisine sahiptir
3	Toplumun beslenme durumunun saptanmasına yönelik yöntemleri kullanarak, sağlığın korunması, iyileştirilmesi ve geliştirilmesi için besin ve beslenme plan ve politikası geliştirebilme bilgisine sahiptir.
4	Hasta bireylerin beslenme durumlarını değerlendirme ve klinik bulgularına dayalı olarak beslenme açısından yorumlayabilme ve hastaya özgü tıbbi beslenme tedavileri geliştirebilme bilgisine sahiptir
5	Üretim tüketim zincirinde birey ve toplumun besin kalitesine etki eden etmenleri değerlendirebilme ve besin güvenliği, güvencesine yönelik standartlar ve yasal düzenlemeleri uygulayabilme bilgisine sahiptir.
6	Beslenme ve Diyetetik alanıyla ilgili temel bilgileri derinlemesine düşünüp uygulamaya geçirmek, özellikle problem çözme ve karar verme becerisine sahip olmak, araştırma projesi oluşturabilmek, bilgi toplama ve rapor hazırlama sürecinde güncel teknolojileri, bilgisayar ve bilgi işlem becerilerini kullanır.
7	Beslenme ve Diyetetik alanında edindiği güncel bilgi ve becerileri kullanarak bireyin, toplumun ve hastanın beslenme durumunu saptar, değerlendirir, yorumlar, çözüm yolları üretir, tıbbi beslenme tedavisi uygular, sağlık ve sosyal alanlarda ulusal ve uluslararası tüm paydaşlarla ekip çalışması yapar, etik kurallara göre hareket eder.
8	Hedef grubun enerji ve besin ögesi gereksinimlerini göz önünde tutarak, beslenme ve diyetetik açısından değerlendirerek, toplu beslenme yapılan kurumlarda menü planlaması yapar ve yiyeceklerin satın alınmasından servisine kadar tüm aşamalarda besin güvenliğine dikkat ederek, uygun hizmet sunumunu teknolojik gelişmelerden de faydalanarak sağlar.
9	Bireyi ve toplumu güvenli ve sağlıklı yiyecekler seçmeye teşvik edecek stratejiler geliştirir, uygular, ilgili eğitim materyallerini hazırlar ve günceller.
10	Ürün geliştirme, besin analizi ve kalitesini etkileyen etmenlere yönelik laboratuvar uygulamaları yapar, yorumlar ve yasal düzenlemelere göre değerlendirir.

11	Tüm yaşam döngüsü boyunca bireylerin ve toplumun sağlıklı beslenme bilincinin oluşturulması ve bilgi düzeyinin artırılmasına yönelik araştırma, proje ve programları planlar, yönetir, değerlendirir, izler, raporlar ve ekip çalışmalarına liderlik eder, ulusal ve uluslararası besin ve beslenme plan ve politikalarının oluşturulmasına destek verir.
12	Görevini mesleki sorumluluk ve etik değerler çerçevesinde gerçekleştirir, yaşam boyu öğrenmenin önemini benimseyerek bilim, teknoloji ve sağlık konusundaki gelişmeleri takip ederek kendini sürekli geliştirir, diyetisyenlik mesleğinin ilerlemesini ve gelişmesini sağlar.
13	Beslenme ve Diyetetik alanında bireysel ve/veya ekip çalışmalarındaki uygulamaların doğruluğunu göstermek için bilgilerini kullanır, gerekçeler ve kanıtlar sunarak düşünce ve görüşlerini sözlü ve yazılı olarak açık bir şekilde ifade eder ve tüm paydaşlarla etik ilkeler doğrultusunda etkili iletişim kurar.
14	Farklı yaş gruplarındaki hasta bireylerin sosyokültürel ve ekonomik yapısını, beslenme alışkanlıklarını dikkate alarak interdisipliner yaklaşım içerisinde bireye uygun tıbbi beslenme tedavisini planlar, uygular, izler ve değerlendirir. Klinik araştırmalara katılır.

Program ve Öğrenme Çıktıları İlişkisi 1:Çok Düşük, 2:Düşük, 3:Orta, 4:Yüksek, 5:Çok Yüksek

	ÖÇ1	ÖÇ2	ÖÇ3	ÖÇ4	ÖÇ5
PÇ1	2	2	3	4	3
PÇ2	3	3	2	2	3
PÇ3	3	3	2	2	2
PÇ4	3	4	2	2	2
PÇ5	2	2	3	3	3
PÇ6	2	2	1	3	3
PÇ7	2	3		2	3
PÇ8	3	2	1	1	2
PÇ9	2	1	2	2	5
PÇ10	3	2	3	2	5
PÇ11	3	3	3	3	3
PÇ12	2	2	2	2	2
PÇ13	3	2	3	1	3
PÇ14	3	1	3	2	2

